

**Этикалық дилеммалар:
олар не, түрлері және
сізді ойландыратын 4
мысал**

Мазмұны:

Моральдық философияның бөлігі

- Этикалық дилемма түрлері
- 1. Гипотетикалық дилемма
- 2. Нақты дилемма
- 3. Ашық дилемма немесе шешім
- 4. Жабық дилемма немесе талдау
- 5. Толық дилеммалар
- 6. Аяқталмаған дилеммалар
- Этикалық дилемма мысалдары
- 1. Гейнцтің дилеммасы
- 2. Трамвай дилеммасы
- 3. Тұтқынның дилеммасы
- 4. Асыл ұры
- Кейде олармен өмірде кездесуге тура келеді

Этика мен мораль

- бұл адамның мінез-құлқын реттейтін құрылымдар және олар жеке (этикалық) және ұжымдық (моральдық) қолайлы және жағымды болып саналатын нәрсеге бағыттауға мүмкіндік береді. Ненің жақсы, ненің жаман, нені жасауымыз керек және нені жасамауымыз керек, тіпті қандай аспектілерге мән беріп, оларды бағалаймыз - бұл біздің этикалық жүйемізден алынған элементтер.
- Бірақ кейде біз өзімізді не істейтінімізді білмейтін жағдайларға тап боламыз: А немесе В таңдау екі жағдайда да жағымсыз және жағымды салдарларға ие және бізді басқаратын әртүрлі құндылықтар қақтығысқа түседі. Біз бұрын этикалық дилеммаларды тудыратын жағдайлар

Моральдық философияның бөлігі

- **Этикалық дилемма** - бұл бәрі деп түсініледі **адамның әртүрлі құндылықтары мен қол жетімді іс-әрекет нұсқалары арасында қайшылық туындайтын жағдай**. Бұл әр түрлі құндылықтар мен наным-сенімдер арасында қақтығыс туындайтын жағдайлар, оларда жақсы шешім жоқ және басқа жағымсыз нұсқасы жоқ, сонымен бірге жағымды да, жағымсыз да әсер етеді.

Этикалық дилемма түрлері

- **1. Гипотетикалық дилемма**
- **2. Нақты дилемма**
- **3. Ашық дилемма немесе шешім**
- **4. Жабық дилемма немесе талдау**
- **5. Толық дилеммалар**
- **6. Аяқталмаған дилеммалар**

1. Гипотетикалы қ дилемма

- Бұл сұралатын адамды қай жерге орналастыратын дилеммалар өмірде болуы екіталай болатын жағдайға тап болады. Бұл мүмкін емес құбылыстар емес, бірақ олар адамға күнделікті негізде кездесетін нәрсе. Дилемма қойылған адам оның кейіпкері болуы міндетті емес, кейіпкер не істеуі керек деп сұрауы мүмкін.

2. Нақты дилемма

- Бұл жағдайда туындайтын дилемма өмір сүрген оқиғаға немесе олардың күнделікті жағдайында салыстырмалы түрде жеңіл болуы мүмкін нәрсеге сілтеме жасағандықтан, көтерілген адамға жақын мәселе немесе жағдай туралы болады. өмір. Әдетте олар бұрынғыға қарағанда аз драмалық болса да, сол сияқты немесе одан да көп мазасыздық тудыруы мүмкін осы себеппен. Дилеммаға тап болған адам дилемманың басты кейіпкері болуы міндетті емес және олардан кейіпкер не істеуі керек деп сұрауы мүмкін.

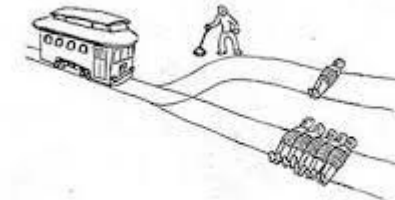
3. Ашық дилемма немесе шешім

- **3. Ашық дилемма немесе шешім**
- Ашық немесе шешім ретінде қойылған дилеммалар - бұл оқиғаның кейіпкерінсіз (ол кімге ұшырауы мүмкін немесе болмауы мүмкін) қандай да бір әрекет жасамаған жағдай мен оны қоршаған жағдайлар ұсынылған барлық дилеммалар. оны түзету. Осы дилемма ұсынылған адам сол жағдайда қалай жүру керектігін таңдауды

4. Жабық дилемма немесе талдау

- Дилемманың бұл түрі - бұл шешім қабылдаған және бірқатар нақты мінез-құлықтарды жүзеге асырған жағдайды сол немесе басқа жолмен шешіп қойған жағдай. Дилеммаға тап болған адам не істеу керектігін шешпей, кейіпкердің іс-әрекетін бағалауы керек.

5. Толық дилеммалар

- Әңгіме оларды тәрбиелейтін адамға қабылдануы мүмкін нұсқалардың әрқайсысының салдары туралы хабарлауға болатын барлық дилеммалар туралы.

6. Аяқталмаған дилеммалар

- Бұл дилеммаларда кейіпкер қабылдаған шешімдердің салдары айқын емес, көбінесе субъектінің қабілетіне байланысты артықшылықтары мен кемшіліктерін елестету.

Этикалық дилемма мысалдары

- Көріп отырғанымыздай, этикалық дилемманың әртүрлі типтерін ұсынудың әртүрлі әдістері бар, мыңдаған нұсқалары бар және тек өз қиялымен шектеледі. Біз қазір көреміз этикалық дилеммалардың кейбір мысалдары қалай жұмыс істейтінін көру үшін).

1. Гейнцтің дилеммасы

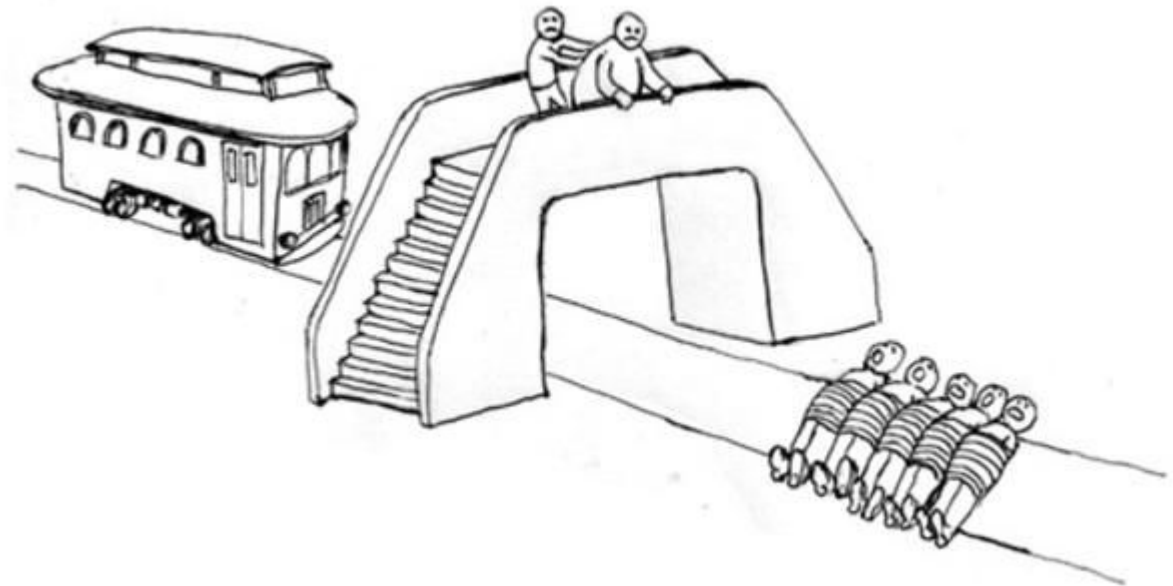
- Ең танымал этикалық дилеммалардың бірі - Гейнцтің дилеммасы, **Кольберг балалар мен жасөспірімдердің адамгершілік даму деңгейін талдау үшін ұсынған** (жауаптың түрінен, берілген жауаптың себебінен, ережелерге бағыну деңгейінен немесе кейбір жағдайларда оларды бақылаудың салыстырмалы маңыздылығынан шығарылады). Бұл дилемма келесідей ұсынылған:

Heinz Dilemma

2. Трамвай дилеммасы

- Трамвай немесе пойыз дилеммасы - Филиппа Фут жасаған этикалық / моральдық дилеммалар арасындағы тағы бір классика. Бұл дилеммада келесілер ұсынылады:

Тұтқындардың дилеммасы

- Джон Нэштің ынталандыру шараларын түсіндіруге және белгілі бір нәтижеге қол жеткізу үшін тек өзінің ғана емес, басқалардың да шешімдерінің маңыздылығын түсіндіру үшін қолданатын дилеммаларының бірі, бұл мүмкін болатын нәтижеге қол жеткізу үшін ынтымақтастық. Бұл этикалықтан гөрі үнемді болғанымен, оның осыған байланысты салдары бар.

4. Асыл ұры

- Бұл дилемма келесі жағдайларды тудырады:

Кейде олармен өмірде кездесуге тура келеді

- Кейде олармен өмірде кездесуге тура келеді
- Жоғарыда ұсынылған кейбір этикалық дилеммалар жалған болып көрінуі мүмкін тұжырымдар немесе біз өмірде ешқашан кездестірмейтін гипотетикалық пысықтау болып табылады. Бірақ шындық - біз күнделікті қол жеткізе аламыз қиын шешімдер қабылдауға тура келеді, теріс салдары немесе салдары бар болса, біз өзіміз шешім қабылдаймыз.
- Мысалы, таныс адам қандай-да бір этикаға қайшы әрекеттерді жасайтынын байқауымыз мүмкін. Біз сондай-ақ әр түрлі жолмен араласуға болатын бұзақылық немесе төбелес жағдайын байқай аламыз. Біз үйсіз-күйсіз жүргендерді жиі кездестіреміз, оларға көмектесу керек пе, жоқ па деген қиын жағдайға тап болуымыз мүмкін. Сонымен қатар кәсіби деңгейде: судья, мысалы, біреуді түрмеге жіберу-жібермеу туралы шешім қабылдауы керек, дәрігер жасанды түрде біреудің өмірін ұзарту туралы шешім қабылдауы мүмкін немесе оған операция жасалмауы керек немесе болмауы керек.
- Біз кәсіби қателіктерді байқай аламыз. Олармен жеке өмірде де кездесуге болады: мысалы, жақындарының опасыздықтары мен сатқындықтарының куәсі бола аламыз немесе олар өздері айтқан немесе айтпағаны үшін қақтығысып жатады.

- Қорытындылай келе, этикалық дилеммалар - бұл үлкен қызығушылық тудыратын элемент біздің сеніміміз бен сенімімізді тексереді және олар бізді не нәрсеге итермелейтіні және біздің әлемді қалай ұйымдастыратынымыз және қатысатынымыз туралы ойлауға мәжбүр етеді. Бұл бізге дерексіз және жат нәрсе емес, бірақ олар біздің күнімізге енуі мүмкін.